ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА	**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG16RFPR001-2.003 „ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗЕЛЕНИ ТЕХНОЛОГИИ В МСП” ПО ПКИП 2021-2027**	Съфинансирано от Европейския съюз

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 19.10.2026 г.			
222.	08.10.2026 г.	Въпрос 1. Съгласно т. 11.2, подт. 2.3) от Условията за кандидатстване и бележка под линия 38 към нея, при преценката дали е налице недопустима дейност за преработка на горски продукти „водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производственият процес може да включва". Моля да потвърдите правилно ли е разбирането ни, че е допустимо проектно предложение, при което: (а) кандидатът е заявил подкрепа за код на икономическа дейност от раздел С31 „Производство на мебели" съгласно КИД-2025, формиращ минимум 20% от нетните приходи от продажби за 2025 г.; (б) финалният продукт, изработван в резултат на подкрепения проект, са мебели от масивна дървесина; (в) предвидените за придобиване ДМА включват машини, изпълняващи междинни операции от производствения процес на мебелите — разкрояване на дървен материал (лентов банциг) и сушене на дървесината (сушилна камера); (г) посочените активи ще се използват единствено за нуждите на собственото производство на мебели, въвеждат кръгов модел с количествено измерим ефект (намаляване на вложената суровина и на образуваните отпадъци на единица продукт) и в резултат на проекта няма да се произвежда и реализира на пазара фасониран/обработен дървен материал или друг горски продукт?	Разбирането Ви, описано в запитването, е коректно при спазване на всички останали изисквания по процедурата. Допълнително, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 33, т. 1.
223.	08.10.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектни предложения по процедура BG16RFPR001-2.003 и с цел правилното прилагане на изискванията относно предоставянето на минимална помощ (de minimis), моля да предоставите разяснения по следните два въпроса: Въпрос 1: „едно и също предприятие“ чрез физическо лице	1. Както е посочено в раздел II, т. 1 от Приложение 3.А към Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), в случай че по Елемент I е избран режим „минимална помощ” (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 и/или в проекта са предвидени дейности по незадължителния Елемент II, за който е допустим само режим „минимална помощ” (de minimis), общият размер на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		По т. 9 и Приложение 15 от УК, във връзка с чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831: физическо лице притежава 100 % от капитала на кандидата и 100 % от капитала на друго дружество. Лицето не упражнява стопанска дейност лично (не е едноличен търговец, няма свободна професия). Двете дружества „едно и също предприятие" ли са за целите на тавана de minimis и следва ли помощите на другото дружество да се включат в Раздел 4.Б от Декларацията при кандидатстване? Разбираме, че само притежаването на дялове не е стопанска дейност и дружествата не са едно и също предприятие за de minimis, но са свързани предприятия по чл. 4, ал. 8 ЗМСП за определяне на категорията. Моля, потвърдете. Въпрос 2: Как се смята остатъкът ? Моля, потвърдете следното прилагане на тавана от 300 000 евро по Регламент (ЕС) 2023/2831 по процедурата: а) периодът е плъзгащ се, три години преди датата на предоставяне на помощта, изчислен по Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71; б) помощта се счита за предоставена от датата на сключване на договора, а не от датата на плащане; в) подадено, но още неодобрено проектно предложение по друга процедура в режим de minimis не се включва в получените помощи към датата на кандидатстване, а се отчита, ако договорът по него бъде сключен преди предоставянето на помощта по настоящата процедура; г) помощи, договорени в лева, се превръщат в евро по фиксирания курс 1,95583 лв. за 1 евро.	кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от: • предприятието – кандидат; • предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие" по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831; • всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие" с предприятието – кандидат, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 2023/2831; • предприятията, образуващи „едно и също предприятие" с предприятието – кандидат, които са се възползвали от помощ „de minimis", получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 2023/2831. **В определението за „едно и също предприятие"** съгласно на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831 попадат всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения: **а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;** **б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;** **в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;** **г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.** Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) - г) по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие и съответно следва да бъдат взети предвид при изчисляване на размера на получената помощ.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Съгласно §4 от Преамбюла на Регламент (ЕС) № 2023/2831 „предприятие по смисъла на правилата за конкуренцията, посочени в Договора, е **всеки субект**, **независимо дали е физическо или юридическо лице, упражняващ стопанска дейност**, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира. В тази връзка и предвид информацията в запитването, в случай, че физическото лице, посочено в запитването, не упражнява стопанска дейност, то не се отнася до определението за „едно и също предприятие" съгласно на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831. Обстоятелствата на свързаност чл. 4, ал. 8 от Закона за малки и средни предприятия (ЗМСП) за определяне на категорията на предприятието нямат отношение към деклариране на получената минимална помощ, където се посочва единствено помощта, получена от кандидата и предприятията, с които той образува „едно и също предприятие" по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831. 2. По отношение на буква а) и буква б), моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 183, т. 4. Разбирането Ви по буква в) и буква г) е коректно.
224.	08.10.2026 г.	Относно: Разяснение за допустимостта на специализирана двупътна строителна машина по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП". Уважаеми дами и господа, Дружество Х, извършва дейност по КИД-2025 42.12 „Строителство на подземни и надземни релсови пътища" и разглежда възможност за кандидатстване при режим „минимална помощ" (de minimis). Предвижда се придобиване на специализиран двупътен гумено-верижен багер, който ще участва в технологичен процес по демонтаж, възстановяване и повторно влагане на използвани железопътни стрелки и техни елементи. Машината ще извършва демонтаж, повдигане, манипулиране, позициониране и повторно полагане на годните след възстановяване стрелки или части. Самото възстановяване и контролът на техническата годност ще се извършват с друго оборудване. Целта на процеса е	Обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е да обоснове как инвестицията по проекта е необходима за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1. от Условията за кандидатстване. С оглед посоченото, всеки заявен разход по Елемент I (като част от цялостната инвестиция) следва да бъде обоснован във връзка с въвеждането на зелената/ите технология/и за прилагане на съответния кръгов модел. Доколкото от запитването е видно, че единствено описаният актив е обект на придобиване по проекта, а активите, пряко допринасящи за внедряването на избрания кръгов модел, остават извън обхвата на заявената инвестиция, считаме че описаният „специализиран двупътен гумено-верижен багер" не отговаря на изискванията за допустимост съгласно Условията за кандидатстване по процедурата. Моля, запознайте се и с отговора на Въпрос № 210.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		удължаване на експлоатационния живот, намаляване на необходимостта от нови материали и предотвратяване на метални отпадъци. Резултатите ще се проследяват чрез документирани количества демонтирани, възстановени и повторно вложени елементи. Придвижването по релсовия път ще бъде в рамките на работния участък. Гумено-верижната ходова част ще се използва за достъп между транспортната платформа и релсовия път. Между обектите машината ще се превозва с платформа и няма да се използва за транспорт на хора или товари или за теглене на транспортни ремаркета. Машината е с дизелов двигател, съответстващ на стандарт Stage V, с електронно управление на впръскването, рециркулация на отработените газове и система за последващата им обработка. Моля за разяснение по следните въпроси: 1. Прилага ли се ограничението за инвестиции, свързани с изгаряне на изкопаеми горива, към придобиването на описаната специализирана строителна машина поради нейното дизелово задвижване, независимо че тя е предназначена за технологични операции в процес по възстановяване и повторна употреба на железопътни елементи? 2. При описания начин на използване попада ли машината в недопустимата категория „транспортни средства и съоръжения", или може да се разглежда като технологично оборудване съобразно Приложение 10 и разясненията по въпрос № 25? 3. Може ли оборудване за демонтаж и повторно полагане да бъде допустим актив като необходима част от кръгов модел за възстановяване и повторна употреба, когато самият ремонт се извършва с друго оборудване и приносът на придобивания актив към кръговия процес е обоснован и измерим? Запитването е за тълкуване на условията за кандидатстване, а не за предварителна оценка или одобрение на конкретно проектно предложение.	
225.	08.10.2026 г.	Уважаеми дами и господа,	1. Съгласно в т. 11.1, подт. 5) от Условията за кандидатстване в случай на нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, произвежданите/ предлаганите продукти/услуги следва да са от остатъчни

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ молим за разяснение по следния казус. Кандидатът е предприятие, което произвежда продукти, които се доставят на клиенти в опаковки. По проекта се предвижда закупуване на ДМА за уплътняване на отпадъци от опаковки. Съоръженията ще се разположат в обекти на клиенти на кандидата. Те остават собственост на кандидата, завеждат се като негови ДМА и остават под негов контрол и отговорност (монтаж, поддръжка, сервиз). Клиентите не плащат за използването им, нито наем, абонамент или такса на използване. Тяхната роля е единствено да събират и подават за пресоване отпадъците от опаковките на продуктите. Кандидатът периодично ще събира пресования отпадък от обектите на клиентите и ще го транспортира до производствената си база. Там отпадъкът ще се влага като суровина в производството на нови опаковки. Тази дейност ще представлява нов за кандидата код по КИД-2025. Обектите на клиентите се намират в рамките на един регион. Въпроси 1. Счита ли се, че разполагането на ДМА в обекти на клиенти попада в ограничението по т. 13.2 от Условията за кандидатстване? Става въпрос за недопустимостта на „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга““, както и на отдаването под наем или предоставянето на активите за ползване от трети лица. Пресите остават собственост и под контрол на кандидата, клиентите не плащат за тях и те служат единствено за обратното приемане на отпадъци от собствените опаковки на кандидата. Отчитаме разясненията по Въпроси № 20, № 52, № 166 и № 171. 2. Къде ще се счита за място на изпълнение на проекта съгласно определението в Приложение 10 и разясненията по Въпроси № 52, № 147 (т. 1) и № 183 (т. 3)? Особеното в случая е, че пресите се намират постоянно в обектите на клиентите и не се връщат в база на кандидата. Възможните варианти са:	суровини/отпадъци, свързани с продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата. В тази връзка кандидатът следва да представи подробна информация във Формуляра за кандидатстване (ФК), с която ясно да опише причинно-следствената връзка между произвежданите/ предлаганите от него продукти/услуги и планирания нов код на икономическа дейност. В контекста на горепосоченото кандидатът следва да прецени и съобрази доколко заявените за придобиване по проекта активи служат единствено за новата икономическа дейност или същите се ползват и за недопустими операции, извършвани в рамките на недопустимата дейност от раздел Е38 - „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци”. Допълнително обръщаме внимание, че съгласно чл. 10 от Условията за изпълнение по процедурата, **инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата**, като бенефициентите се задължават **да не продават, преотстъпват или отдават под наем на трети лица дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта**, за период от 3 (три) години от окончателното плащане за МСП по административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП). Списък на регионите за планиране в България и областите, попадащи в тях е представен в Приложение 13. При спазване на тези и на всички останали изисквания по процедурата, подобна инвестиция би била допустима. 2. УО потвърждава вече даваните разяснения по темата. В допълнение и предвид спецификата на инвестицията, считаме предложения вариант а) за допустим. В тази връзка, в случай че бъде сключен АДПБФП, кандидатите следва да имат предвид задължението да осигуряват постоянен достъп до местата, където ще се позиционирани активите, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление и изпълнение на проекта, съгласно чл. 77-78 от Условията за изпълнение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		а) производствената база на кандидата, където се извършва преработката на пресования отпадък и където може да се удостовери прилагането на кръговия модел; б) адресите на обектите на клиентите, където са монтирани пресите. Благодарим предварително за отговора.	
226.	08.10.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" молим за разяснение по следния казус. Кандидатът е предприятие, което произвежда продукти, които се доставят на клиенти в опаковки. По проекта се предвижда закупуване на ДМА за уплътняване на отпадъци от опаковки. Съоръженията ще се разположат в обекти на клиенти на кандидата. Те остават собственост на кандидата, завеждат се като негови ДМА и остават под негов контрол и отговорност (монтаж, поддръжка, сервиз). Клиентите не плащат за използването им, нито наем, абонамент или такса на използване. Тяхната роля е единствено да събират и подават за пресоване отпадъците от опаковките на продуктите. Кандидатът периодично ще събира пресования отпадък от обектите на клиентите и ще го транспортира до производствената си база. Там отпадъкът ще се влага като суровина в производството на нови опаковки. Тази дейност ще представлява нов за кандидата код по КИД-2025. Обектите на клиентите се намират в рамките на един регион. Въпроси 1. Счита ли се, че разполагането на ДМА в обекти на клиенти попада в ограничението по т. 13.2 от Условията за кандидатстване? Става въпрос за недопустимостта на „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга"", както и на отдаването под наем или предоставянето на активите за ползване от трети лица. Пресите остават собственост и под контрол на кандидата, клиентите не плащат за тях и те служат единствено за обратното приемане на отпадъци от	Моля, запознайте се с отговора на Въпрос № 225.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		собствените опаковки на кандидата. Отчитаме разясненията по Въпроси № 20, № 52, № 166 и № 171. 2. Къде ще се счита за място на изпълнение на проекта съгласно определението в Приложение 10 и разясненията по Въпроси № 52, № 147 (т. 1) и № 183 (т. 3)? Особеното в случая е, че пресите се намират постоянно в обектите на клиентите и не се връщат в база на кандидата. Възможните варианти са: а) производствената база на кандидата, където се извършва преработката на пресования отпадък и където може да се удостовери прилагането на кръговия модел; б) адресите на обектите на клиентите, където са монтирани пресите. Благодарим предварително за отговора.	
227.	08.10.2026 г.	В доопълнение на въпрос №193 и полученият отговор, моля за следното допълнение: Допустим ли е проект по КИД (2025) 42.21 – Строителство на преносни и разпределителни тръбопроводи при избран режим „регионална инвестиционна помощ" (по Елемент I)? Моля за еднозначен отговор!	Информацията в запитването не е достатъчна за еднозначен отговор. Както е посочено в раздел I, т. 3 от Приложение 3.А към Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ" по Елемент I на процедурата съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, **кандидатите не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездно финансиране, ако попадат в забранителните режими съгласно чл. 1, пар. 3 от същия Регламент.** С оглед посоченото, за да бъдат допустими, те следва да отговарят кумулативно на всички условия за получаване на подкрепа при условията на режим „регионална инвестиционна помощ". В тази връзка обръщаме внимание, че съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014 не са допустими за финансиране дейности, които попадат, както в транспортния сектор и свързаната с него инфраструктура, така и в обхвата на производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия и за енергийни инфраструктури. Определенията за „транспортен сектор и свързаната с него инфраструктура" и „енергийна инфраструктура" са представени в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Следва да се има предвид, че в определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура" е посочено, че код H49.5 „Тръбопроводен транспорт" съгласно КИД-2025 на НСИ не попада в обхвата на ограничението. В определението за „енергийна инфраструктура" е направено пояснение, че активите, изброени в букви а)-ж) към определението, които са

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			изградени за един предварително определен потребител или малка група от предварително определени потребители, и пригодени към техните нужди („специална инфраструктура"), не отговарят на условията, за да бъдат определени като енергийна инфраструктура. Допълнително, обръщаме внимание, че в обхвата на недопустимите дейности при режим „регионална инвестиционна помощ" попада и стоманодобивният сектор. Повече информация за обхвата на стоманодобивния сектор е дадена в чл. 2 на Регламент (ЕС) № 651/2014. В контекста на същия член и по-специално на буква д), е посочено, че недопустимо е производството на тръби: всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm. Предвид посоченото отговорност на кандидата е, изхождайки от спецификите на своята дейност и на активите, за които заявява подкрепа, да прецени дали отговаря на всички условия за допустимост при условията на цитирания в запитването режим като окончателно решение относно допустимостта и оценката на проектите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидатите и за проектните предложения.
228.	09.10.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура № BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", молим за Вашето разяснение относно кръговите модели в Направление 4) Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги. - осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти , вкл. чрез пълно функционално възстановяване на продукти/и след края на тяхната употреба или чрез въвеждането на модела „продукт като услуга" и др., и/или - осигуряване на възможности за модернизация/поправка – ремонт/подмяна на повредени части и/или компоненти, и др. с цел увеличаване на дълготрайността на употреба, и/или Кандидатът извършва дейност по КИД 71.12 „Инженерни дейности и технически консултации". Предвижда се придобиване на специализиран софтуер и оборудване за анализ и диагностика, чрез които да предоставя	За да бъдат допустими посочените в запитването кръгови модели, резултатите от тях следва да се отнасят до дейността, за която се заявява подкрепа по процедурата (съгласно допустимите опции, посочени в подт. 5), т. 11.1 от Условията за кандидатстване). В тази връзка в поле „Резултат" от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат (опишат) конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността съобразно спецификата на всяко индивидуално проектно предложение. В тази връзка отговорност на кандидата е да обоснове приложимостта на конкретния избран кръгов модел в дейността си, както и съответните специфични резултати от него. Допълнително, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 181.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		инженерни услуги за оценка на техническото състояние на електрически инсталации и техните компоненти и разработване на технически решения за: • ремонт или подмяна на конкретни повредени компоненти с цел удължаване на експлоатационния живот на инсталацията; • модернизация със запазване на технически годните компоненти; • оценка на възможностите за възстановяване и повторна употреба на компоненти. Резултатът от услугата ще бъде технически анализ, проектно решение или план с конкретни предписания, като дружеството не планира извършва самият ремонт, модернизация или подготовка за повторна употреба. В тази връзка молим да уточните: 1. Допустимо ли е чрез описаните инженерни услуги кандидатът да въведе посочените кръгови модели в собствената си дейност, когато услугите създават конкретни възможности за удължаване на употребата или повторна употреба на оборудване, собственост на негови клиенти? 2. За да се счита моделът за въведен, достатъчно ли е кандидатът да предоставя технически обосновани решения за ремонт, модернизация или повторна употреба, или е необходимо самият той да извършва и съответните физически дейности? 4. Моля да предоставите пример за допустимо въвеждане на всеки от посочените два кръгови модела от предприятие с дейност по КИД 71.12, както и да уточните кога анализът. Благодарим предварително за предоставеното разяснение.	
229.	09.10.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с разясненията по въпроси № 136 и № 175, обхваща ли ограничението за инвестиции, свързани с изгаряне на изкопаеми горива, и закупуването на специализирана строителна машина с дизелов двигател Stage V, когато горивото се използва за задвижване на машината и работната ѝ хидравлика, а машината е технологично	Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 210 и № 224, т. 1.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		необходима за демонтаж и повторно полагане на възстановени железопътни стрелки в процес на повторна употреба?	
230.	09.10.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура № BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП”, молим за Вашето разяснение относно критерий 3. Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти от Критерии и методология за оценка на проектни предложения. Моля за информация какво се разбира под преработка. Необходимо ли е излезлият от употреба продукт да е да е преминал през ремонт или физическа обработка, водеща до получаване на нов продукт, материал или суровина, или се включват и дейности по диагностика, установяване на годните части и възстановяването им за повторна употреба? Например при повреден електрически кабел, изведен от употреба, чрез специализиран софтуер за диагностика се локализира повреденият участък и се определя годната част, която след отстраняване на повредения участък и необходимите изпитвания се връща в употреба. Счита ли се описаният процес за „преработка на излязло от употреба електрическо оборудване“ по критерий 3? Благодарим предварително за предоставеното разяснение.	За присъждането на точки по критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти” от критериите за оценка (Приложение 6 към Условията за кандидатстване) планираната инвестиция следва да предвижда преработка на изделия, които вече са били употребени съгласно предназначението си (едно или повече от посочените изделия в критерия). Обръщаме внимание, че предвид спецификата на дейността е необходимо ясно да се определи и опише дали планираната инвестиция се отнася към хипотезата за преработка на излезли от употреба продукти или към модела, свързан с увеличаване на дълготрайността на употреба. Оценката на проектните предложения по критерия ще се извършва въз основа на информацията, представена от кандидатите в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта”, раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение”, както и информацията в цялост във Формуляра за кандидатстване (както е посочено в Приложение 6 към Условията за кандидатстване). Окончателното решение относно допустимостта на даден разход/проектно предложение ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация относно съответния проект. Допълнително, моля запознайте с разясненията на Въпроси № 4 (хипотеза Е), № 13, № 41, № 159 и № 185.
231.	09.10.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура № BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП”, молим за Вашето разяснение относно критерий 3. Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти от Критерии и методология за оценка на проектни предложения. В отговор на въпрос № BG16RFPR001-2.003-Q167 като пример за въвеждане на модела продукт като услуга е дадено предприятие с дейност в областта на търговията с електрически уреди, като моделът „продукт като услуга” би бил приложим, когато предприятието отдава за ползване (напр., под наем) ел. уреди, които са били върнати след	Условията за кандидатстване не поставят изискване за задължително стартиране на нов код на икономическа дейност, за да е възможно прилагането на модела „продукт като услуга“ като заявяването на подкрепа за нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата, е една от възможните опции. В тази връзка, уточняваме, че коректното определяне на кода на дейността, за която се кандидатства, е отговорност на кандидатите, като при необходимост те могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		рекламации от клиенти, предприятието ги отремонтира и впоследствие ги предоставя за ползване срещу заплащане от потребителите, като запазва собствеността си върху предоставяните за ползване уреди. В посочения пример допустимо ли е проектът да бъде заявен за съществуващ код на икономическа дейност, например 47.54 „Търговия на дребно с битови електроуреди", предвид че предприятието продължава да предоставя на клиентите електроуреди? Или въвеждането на този модел изисква проектът да бъде заявен за код на икономическа дейност, обхващащ отдаването под наем на електроуреди, например 77.22 „Даване под наем и оперативен лизинг на други лични и домакински вещи"? Молим да уточните дали въвеждането на модела „продукт като услуга" задължително предполага заявяване на подкрепа за код, обхващащ отдаването под наем, или е допустимо моделът да бъде въведен в рамките на подпомаганата дейност. Благодарим предварително за предоставеното разяснение.	основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12). Допълнително, моля запознайте се с разяснението на въпрос № 12, т. 1.1., т. 1.2. и т. 1.3., № 70, т. 6 и т. 7.
232.	09.10.2026 г.	Предприятие с основна икономическа дейност по код 42.22 „Строителство на преносни и разпределителни линии за електричество и телекомуникации" и допълнителна дейност по код 27.12 „Производство на апарати за разпределение и управление на електрическа енергия" (около 5% от нетните приходи от продажби за 2025 г.) Кандидатът предвижда да заяви подкрепа по Елемент I в режим „регионална инвестиционна помощ" за нов за него код 33.14 „Ремонт на електрически съоръжения". Подкрепата се заявява по хипотезата на т. 11.1, подт. 5) от Условията за кандидатстване: услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти, вече произвеждани/предлагани от кандидата. Инвестицията е линия за прахово боядисване с електрическа пещ за полимеризация, разположена в производствената база на кандидата. В рамките на новата дейност кандидатът ще извършва в своя цех ремонт и пълно функционално възстановяване на метални корпуси и компоненти на комплектни разпределителни устройства ниско и средно напрежение, собственост на клиенти. Процесът включва демонтаж, дефектовка, почистване, повърхностна подготовка, прахово покритие, подмяна на	Както е посочено в раздел I, т. 3 от Приложение 3.А към Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ" по Елемент I на процедурата съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, кандидатите не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездно финансиране, ако попадат в забранителните режими съгласно чл. 1, пар. 3 от същия Регламент, вкл. ако кандидатстват за финансиране на дейности, които попадат **в обхвата на производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия и за енергийни инфраструктури.** Определение за „енергийна инфраструктура" е представено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, съгласно което *„по смисъла на чл. 2 от Регламент (ЕС) № 651/2014 „енергийна инфраструктура" означава* ***всякакво материално оборудване или съоръжения, които са разположени в Съюза или свързват Съюза с една или повече трети държави и които попадат в една от следните категории:*** *а) електроенергия:*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		компоненти, сглобяване и изпитване. Ремонтираните устройства са (а) произведени от кандидата и (б) доставени и монтирани от кандидата при изпълнение на основната му дейност, но произведени от трети лица. Клиентите на услугата са: промишлени, търговски и други потребители със собствени подстанции, изградени за техните нужди – около [__]%; обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници – около [__]%; електроразпределителни дружества – около [__]%. Кандидатът не е собственик или оператор на електроенергийна инфраструктура. Проектът не включва дейности на обекти на клиенти, монтаж, присъединяване, експлоатация или поддръжка на мрежови съоръжения. Моля за разяснение: Попада ли сам по себе си ремонтът на оборудване, което отговаря на определението за „енергийна инфраструктура" (Приложение 10, буква а), подточка ii)), в сектора „производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури"? За този сектор не може да се заяви подкрепа при режим „регионална инвестиционна помощ" (Приложение 3.А и критериите за допустимост в Приложение 6). Въпросът е за случай, в който кандидатът не е собственик или оператор на такава инфраструктура и подкрепата е за технологично оборудване в собствения му цех. Зависи ли отговорът на въпрос 1 от това на кого са ремонтираните устройства? Различаваме три случая: собствени подстанции на потребители, изградени за един предварително определен потребител или малка група потребители („специална инфраструктура" по последния абзац на определението в Приложение 10); обекти за производство на енергия от възобновяеми източници; разпределителна мрежа на електроразпределително дружество.	*i) системи за пренос и разпределение, като „пренос" означава транспортирането на електроенергия на сушата и в открити води по свързана мрежа със свръхвисоко и високо напрежение с цел нейната доставка до крайни потребители или до разпределителни предприятия, но без да се включва пласмент, а „разпределение" означава транспортирането на електроенергия на сушата и в открити води по разпределителни системи с високо, средно и ниско напрежение с цел нейната доставка до потребители, но без да се включва пласмент;* ***ii) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, посочени в подточка i), включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции;*** ***...*** ***ж) други категории инфраструктура, даваща възможност за физическа или безжична връзка между производители и потребители на възобновяема или нисковъглеродна енергия посредством множество точки за достъп и изход, достъпът до които е отворен за трети страни, които не са част от предприятията - собственици или управители на инфраструктурата."*** Като вземе предвид посочените по-горе ограничения и отчитайки спецификите на своята дейност, кандидатът следва да може да прецени доколко дейностите, които ще осъществява с активите по проекта (независимо дали дейността ще е в нов код за кандидата или като част от съществуващ такъв), попадат в обхвата на едно или повече от ограниченията, посочени в определението за „енергийна инфраструктура" Обръщаме внимание, че съгласно посоченото по-горе определение, извън обхвата на „енергийна инфраструктура" са активите, изброени в букви а)-ж), които са изградени за един предварително определен потребител или малка група от предварително определени потребители, и пригодени към техните нужди („специална инфраструктура"), за които е посочено, че **не отговарят на условията, за да бъдат определени като енергийна инфраструктура.** В тази връзка окончателното решение относно допустимостта на дадена дейност/проектно предложение ще бъде взето от Оценителната комисия,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Има ли значение основната икономическа дейност на кандидата (код 42.22), когато подкрепата се заявява за различна дейност по нов код? Обхваща ли изразът „продукти … вече … предлагани от кандидата" по т. 11.1, подт. 5) устройства на други производители, които кандидатът е доставил и монтирал при изпълнение на основната си дейност? Или, съгласно разяснението по Въпрос № 31, т. 2, обект на ремонта могат да бъдат само устройствата, произведени от кандидата?	която ще разполага с цялата необходима информация относно съответния проект. По отношение на допустимостта на посочения в запитването кръгов модел в контекста на стартиране на нов за кандидата код на икономическа дейност, следва да се има предвид изискването кандидатът да предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, **вече произвеждани/предлагани от кандидата, тоест от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност.** Допълнително, предвид представената информация в запитването, следва да се прецени доколко заявените активи са свързани с въвеждане на допустим нов кръгов модел или с разширяване обхвата на вече съществуващ такъв, прилаган в рамките на съществуваща икономическа дейност. Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 31, т. 1 и т. 2, № 151, т. 1 и т. 2.
233.	10.10.2026 г.	Уважаеми Дами и Господа, Моля за отговори на следните въпроси по процедурата: I. Съгласно изложеното в т. 13.1. от Условията за кандидатстване по процедурата: „В поле „Резултат" от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат (опишат) конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността (като например намаляване на количеството суровини, влагани за производството на единица съществуващ продукт чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление; вложена конкретно посочена рециклирана суровина; увеличена дълготрайност на употребата на даден продукт с посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и и др. съобразно спецификата на всяко индивидуално проектно предложение).". Същевременно, в съответствие с направление 4) Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги допустимо е дейност 1. Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и	I. Информацията в запитването по отношение на придобиваните активи не е достатъчна за еднозначен отговор. Следва да се има предвид, че за да бъдат допустими разходите за активи за въвеждане на модела „продукт като услуга", същите следва да са пряко свързани с осигуряването на процеса по нейното предоставяне. Обръщаме внимание и на ограничението, посочено в т. 13.2 от Условията за кандидатстване, а именно, че недопустими по процедурата са: „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга". В тази връзка обръщаме внимание, че за да се счита, че даден модел попада в обхвата на кръговия модел „продукт като услуга", не е достатъчно да бъде спазено изискването за осигуряване на достъп до продукта на ползвателя (чрез отдаване под наем, например) докато собствеността върху продукта остава при доставчика, а следва да се установи дали конкретният модел има характеристики на кръгов модел и дали води до реален принос за целите на ресурсната ефективност. В случай на модел „продукт като услуга" прилагането му следва да води, например, до по-висока интензивност на използване на съответния продукт, удължаване на живота му, ремонт, модернизация, повторна употреба, обратно приемане или други характеристики, относими към кръговата икономика. Например, в описаната хипотеза, кандидатът следва да може да удостовери, че при посочения от него

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		потребление да осигурява (посредством планираните по проекта инвестиции в ДМА/ДНА) въвеждането на зелени технологии за прилагане на следния кръгов модел: осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти, вкл. чрез пълно функционално възстановяване на продукти/и след края на тяхната употреба или чрез въвеждането на модела „продукт като услуга". С оглед на изложеното, ако текущо предприятието предоставя комплексни ИКТ услуги, които обхващат както предоставяне на софтуер, така и продажба и придобиване от страна на клиента на хардуерни решения, работещи с този софтуер и необходими за целите на функциониране на цялостната услуга, а по проект планира да предоставя тези комплексни ИКТ услуги, като не продава съпътстващия софтуерното решение хардуер, а го предлага като „продукт като услуга" (и съответно се планират инвестиции в ДМА и ДНА, които да направят възможно въвеждането на модела „продукт като услуга"), то: 1. Моля да посочите примери за конкретни количествени и/или качествени резултати и приложими измерители, които могат да бъдат посочени в поле „Резултат" при въвеждане на описания модел „продукт като услуга", при който преди изпълнението на проекта хардуерните устройства се продават на клиентите, а след изпълнението на проекта собствеността върху тях ще се запазва от кандидата и ще се осигурява възможност за тяхното последващо предоставяне и повторна/многократна употреба посредством планираните по проекта инвестиции в ДМА/ДНА. 2. Предвид обстоятелството, че моделът „продукт като услуга" ще бъде въведен за първи път в предприятието и съответно към момента на кандидатстване не са налични исторически данни за брой цикли на предоставяне/повторна употреба на едно хардуерно устройство, как следва да бъде определена базовата (текущата) стойност, спрямо която да бъде измерен очакваният резултат от проекта?	модел въпросните хардуерни устройства биха имали по-дълъг живот на употреба/по-интензивно ползване в сравнение с хипотезата на самостоятелно придобити активи от страна на клиента. Допълнително, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 153, т. 2. По отношение на изискването за конкретните количествени и/или качествени резултати от въвеждания по проекта кръгов модел, моля запознайте се с разясненията на Въпрос № 152. В тази връзка уточняваме, в поле „Резултат" от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" във Формуляра за кандидатстване, отговорност на кандидатите е да посочат конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността **съобразно спецификата на всяко индивидуално проектно предложение и в зависимост от кръговия/ите модел/и, който ще се прилага в дейността чрез въвежданите зелени технологии по проекта.** Допълнително, обръщаме внимание, че при кръгови модели, при които поради естеството им не е приложим аналогичен количествен измерител – например модела „продукт като услуга" – е възможно резултатът да бъде обоснован преимуществено чрез качествени показатели, съобразно спецификата на конкретното проектно предложение, като последното не изключва възможността за посочване и на подходящи количествени по преценка на кандидата. II. Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 11, т. 2, 3 и 4 и № 26. III., IV. и V. Както е посочено в раздел I, т. 3 от Приложение 3.А към Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 към Условията за кандидатстване), в случаите на избран режим „регионална инвестиционна помощ" по Елемент I на процедурата съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, **кандидатите не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездно финансиране, ако попадат в забранителните режими съгласно чл. 1, пар. 3 от същия Регламент.** С оглед посоченото, за да бъдат допустими, те следва да отговарят кумулативно на всички условия за получаване на подкрепа при условията на режим „регионална инвестиционна помощ".

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		В частност, допустимо ли е текущото състояние да бъде представено като един цикъл на предоставяне/използване на едно устройство от един клиент, доколкото при настоящия бизнес модел устройството се продава на клиента и след продажбата му не се предоставя повторно от кандидата, а целевата стойност след въвеждане на модела „продукт като услуга" да бъде определена като среден брой цикли на предоставяне/използване на едно устройство от последователни клиенти? 3. Допустимо ли е в тази хипотеза като конкретен количествен резултат да бъде посочено „повишаване на интензивността на използване на хардуерните устройства", измерено чрез увеличаване на средния брой цикли на предоставяне/използване на едно устройство, например от 1 цикъл при текущия модел на продажба до минимум X цикъла след въвеждането на модела „продукт като услуга"? 4. Допустимо ли е като допълнителен резултат да бъде посочено увеличаване на продължителността на ефективната употреба на хардуерните устройства, измерено в месеци/години, когато при настоящия модел кандидатът продава устройствата и не разполага с информация за фактическата им продължителност на употреба след продажбата? Ако е допустимо, по какъв начин следва да бъде определена базовата стойност на този показател при липса на исторически данни за периода на употреба на продадените устройства? 5. Допустимо ли е като количествен резултат да се използва намаляване на броя нови хардуерни устройства, необходими за предоставянето на съпоставим обем от комплексни ИКТ услуги, в резултат от повторното предоставяне/многократната употреба на устройствата по модела „продукт като услуга"? Ако да, допустимо ли е резултатът да се измерва чрез съотношение, например брой използвани хардуерни устройства спрямо брой обслужени клиенти/договори за съответната комплексна	Обръщаме внимание, че съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014 не са допустими за финансиране дейности, които попадат, както в транспортния сектор, така и свързаната с него инфраструктура. Определението за „транспортен сектор и свързаната с него инфраструктура" е представено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. С оглед посоченото отговорност на кандидата е, отчитайки посочените ограничения, да прецени допустимостта на заявяваните от него дейности. VI. Разяснение относно обхвата на „излезли от употреба продукти" във връзка с оценката на проектните предложения по Критерий I.3„Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти" (съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване) е представено в отговорите на Въпрос № 4, Въпрос № 13 – т. 1.2 -1.4 и Въпрос № 41. Допълнително, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 201, т. 3.1., 3.2. и 3.3. VII. Съгласно т. 14.2. от Условията за кандидатстване по Елемент I са допустими разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), вкл. софтуери и др., представляващи ДНА, необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието като е предоставена възможност софтуерът да бъде придобит под формата на персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието. В тази връзка, при придобиване на софтуер посредством разработването му, **следва да бъдат спазени всички авторски права и приложими лицензии.** Поради последното Управляващият орган проверява не само наличието на крайния програмен продукт, но и предоставянето на изходния програмен код (source code), както и на бележките към изданието (release notes).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		ИКТ услуга, като се сравнят стойностите преди и след въвеждането на модела? 6. Допустимо ли е самостоятелно или като допълващ качествен/количествен резултат да бъде посочено „въведен модел „продукт като услуга" – 1 бр.", при условие че са описани конкретните характеристики на модела и начинът, по който той осигурява по-висока интензивност на използване, повторна/многократна употреба и/или удължаване на периода на употреба на съответните продукти? 7. В случай че за резултатите по т. 3–5 е необходимо задължително сравнение с текущо състояние, моля да разясните какъв референтен период следва да бъде използван за определяне на базовите стойности и какви документални доказателства са приемливи за удостоверяването им, както и как следва да се процедира, когато поради въвеждането за първи път на модела „продукт като услуга" предприятието обективно не разполага с исторически данни за съответния показател. II. Предвид изложените в т. 14.2. Допустими разходи, подт. 2) Разходи за придобиване на ДНА, вкл. софтуери, необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието и предвид изложените като допустими софтуерни системи за управление – ERP, MOM/MES, системи за проследяване на ресурси, отпадъци и др., моля за следните разяснения: 1. Моля за примери за допустими ERP, MOM/MES системи, свързани с въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгови модели. 2. С оглед на изложеното по т. II от настоящия въпрос и с оглед на изложеното в т. 13.2. от Условията за кандидатстване по процедурата, че недопустими са: „дейности за закупуване на офис и друго обзавеждане, компютърно оборудване, софтуер и друго оборудване, предназначено за общи административни нужди (напр. за обичайни дейности, свързани с водене на счетоводството на предприятието, управление на човешките ресурси и други общи административни дейности);", моля да поясните,	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		дали една ERP система, необходима за въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгови модели, е допустимо да включва освен специфични модули/функционалности, свързани с въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгов/и модел/и, то също и обичайно присъщите за такава ERP система модули, свързани с администриране на дейността на предприятието-кандидат? 3. В контекст на предприятие, упражняващо дейност с КИД от Група „Услуги“, то допустимо ли е да се планира инвестиция в ERP система, посредством която да се намали с над 90% хартиен документооборот при предоставяне на услугата и да се осигури дълготрайност на услугата чрез дигитализация на документо-оборота, който е форма за предоставяне на самата услуга? III. Допустимо ли е за финансиране по настоящата процедура в режим регионална инвестиционна помощ (при спазване на всички останали изисквания за допустимост) предприятие с КИД 52.10 Складиране и съхраняване на товари? IV. Допустимо ли е за финансиране по настоящата процедура в режим регионална инвестиционна помощ (при спазване на всички останали изисквания за допустимост) предприятие с КИД 49.42 Услуги по преместване? V. Допустимо ли е за финансиране по настоящата процедура в режим регионална инвестиционна помощ (при спазване на всички останали изисквания за допустимост) предприятие с КИД 52.25 Логистични дейности? VI. Считат ли се за „излезли от употреба текстилни изделия“ текстилни изделия, които са оценени с ниско качество от шивашко предприятие-производител и съответно – не са реализирани от него като продукция, а представляват брак и отпадък от дейността му? VII. Във връзка с изложеното в УК при придобиване на софтуер-персонализирано решение: "Управляващият орган ще проследява както за наличието на крайния програмен продукт, така и за наличието на програмния код и бележки към изданието (release notes).", то моля да поясните:	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. дали това налага бенефициент по процедурата да изисква от изпълнителя предаване на програмния код при изпълнение на доставката на софтуера? 2. Също така моля да разясните, дали това условие налага представяне на цялостния програмен код на УО на ПКИП при отчитане на разхода за персонализирано софтуерно решение? С уважение,	
234.	10.10.2026 г.	Предприятие с дейност в областта на информационните технологии и центровете за данни генерира значително количество отпадна топлинна енергия при предоставянето на съществуващите си услуги. Към момента тази топлина се отвежда в атмосферата и не се използва. Предприятието възнамерява да стартира нова икономическа дейност, при която отпадната топлина от съществуващата дейност ще бъде улавяна и използвана като ресурс за отопление на хидропонни оранжерии за производство на зеленчуци. Моля да бъде разяснено: 1. Може ли така описаната отпадна топлина да се счита за остатъчен ресурс/остатъчна суровина/отпадък по смисъла на т. 11.1 и т. 13.1? 2. Допустимо ли е при тази хипотеза кандидатът да заяви подкрепа за нов код на икономическа дейност, при положение че новият продукт се произвежда чрез използване на ресурс, генериран от съществуващата дейност? 3. Попада ли използването на отпадната топлина в нов и различен производствен процес в ограничението на т. 13.2 за дейности, водещи до намаляване на потребяваната енергия или замяна на един енергиен източник с друг? 4. Ако проектът е принципно допустим, допустими ли са оборудване за улавяне и пренос на отпадната топлина, топлообменници, хидропонни системи, климатичен контрол и специализирано технологично оборудване за новото производство?	Съгласно т. 13.2. от Условията за кандидатстване недопустими за финансиране са „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници". Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, по настоящата процедура са допустими само разходите за придобиване на активи (дълготрайни материални и/или нематериални активи), които са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 53, № 67 и № 155.
235.	11.10.2026 г.	Здравейте, предприятие- складова база иска да въведе кръгов модел пресоване и отсортиране на хартиени и найлонови опаковки и за целта	Съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване по процедурата не са допустими дейностите и съответно разходите за „закупуване или наемане

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		се нуждае освен от прес-контейнери и от закупуване на стакери, нови машини Linde L14 или L16 (модел 1173-00) модификация 5316T с височина на подвигане до 5400 мм и полезен товар до 1,4 т. или 1,6 т.; повдигателна уредба „Триплекс“ с тягова електролита батерия. Питането е дали същите биха били допустими по процедурата, тъй като "не се предвижват по пътищата" или влизат в категорията "моторно превозно средство" според определението от Приложение 10? В случай, че точно тези не са допустими, дали полуелектрическите стакери биха били допустими? Благодаря!	на транспортни средства и съоръжения”, като определение за последните е представено в Приложение 10 към Условията. В същото Приложение 10 е посочено, че: „за целите на настоящата процедура за „транспортни средства” не се считат съоръженията, които се придвижват само на територията на предприятието или се използват единствено за вътрешно технологичен транспорт, в случай че същите не се придвижват по пътищата. Това трябва да бъде задължително посочено от кандидатите във Формуляра за кандидатстване (в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта”), в случай че по проектното предложение е предвидено придобиването на подобни съоръжения”. В тази връзка, ако посочените във въпроса Ви „стакери, нови машини Linde L14 или L16 (модел 1173-00)” ще се придвижват само на територията на предприятието/ще се използват единствено за вътрешно технологичен транспорт, и в случай, че представляват активи, които са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за реализиране на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели (посочени в т. 13.1 от Условията), то разходите за придобиването им биха се считали за допустими, при спазване на всички останали изисквания по процедурата.
236.	11.10.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, кандидат планира внедряването на зелена технология за производство на нов/зелен продукт - алуминиеви детайли. Проектът предвижда затваряне на целия производствен цикъл и изграждане на изцяло екологосъобразен и ресурсноефективен производствен модел чрез едновременното внедряване на: 1. ДМА: Високотехнологична машина за леене на алуминиеви детайли; 2. ДНА: Специализиран софтуер за проектиране и управление на производството, състоящ се от два технологично свързани модула, обслужващи производството на един и същ продукт: Модул 1: Предназначен за проектиране и леене на детайли в новозакупената по проекта машина.	Информацията в запитването не е достатъчна за еднозначен отговор. Обръщаме внимание, че по процедурата се подкрепят активи, които са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за реализиране на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели (съгласно направленията по подт. 1) до подт. 4) на т. 13.1 от Условията за кандидатстване). В тази връзка от информацията в запитването не става ясно как цитираната „зелена технология за производство на нов/зелен продукт - алуминиеви детайли“ води до прилагане на кръгов/и модел/и в дейността на кандидата. Допълнително уточняваме, че разходи за придобиването на специализиран софтуер (ДНА) с функционалности/модули, които водят до прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, биха могли да бъдат допустими при спазване на всички останали изисквания по процедурата. За целта в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Модул 2: Предназначен за проектиране на последващите операции по механична обработка на същите детайли чрез интегриране със съществуваща в предприятието машина с ЦПУ, с цел получаване на краен зелен продукт. Тъй като Модул 2 има директен, измерим ефект върху ресурсната ефективност и намаляването на отпадъците при производството на зеления продукт, но технологично управлява съществуващ в предприятието актив, Моля за Вашето писмено разяснение: Допустим разход ли е придобиването на специализиран софтуер (ДНА) в неговата цялост (включващ Модул 1 и Модул 2), при условие че и двата модула са софтуерно интегрирани и са пряко ангажирани в технологичната верига за производство на екологичен продукт по проекта? Моля да уточните дали подобен софтуер може да бъде признат за допустим разход, когато двата модула обслужват последователни етапи от единен производствен процес и допринасят за постигането на целите на процедурата за въвеждане на зелени технологии и прилагане на кръгов модел на производство.	Формуляра за кандидатстване следва задължително да се посочи ясна обосновка относно конкретния софтуер. Окончателното решение относно допустимостта на дейностите и разходите по отделните проекти, ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. Допълнително, моля запознайте се с разясненията на Въпроси № 11 и № 26.